

WPISUJE UCZEŃ

KOD UCZNI

--	--	--

DATA URODZENIA

dzień		miesiąc		rok			

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJACY

miejsce
na naklejkę
z kodem

dysleksja

PRÓBNY SPRAWDZIAN W SZÓSTEJ KLASIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ „Śladami Stasia i Nel”

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy zestaw egzaminacyjny zawiera 8 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Na tej stronie i na karcie odpowiedzi wpisz swój kod i datę urodzenia.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem albo piórem z czarnym tuszem lub atramentem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach od 1. do 20. są podane cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ kratek na karcie odpowiedzi:

A	B	C	D
---	---	---	---

6. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą – np. gdy wybrałeś odpowiedź „A”:

■	B	C	D
---	---	---	---

7. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź.

○■	B	C	■
----	---	---	---

8. Rozwiązania zadań od 21. do 25. zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Ostatnia strona arkusza jest przeznaczona na brudnopis. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane.

Powodzenia!

4 stycznia 2005 r.

godzina 12⁰⁰

Czas pracy:
60 minut

Liczba punktów
do uzyskania: 40

Tekst I

Europejczycy interesowali się Czarnym Lądem już od XV wieku. Starali się podbić jak najwięcej afrykańskich państw i uczynić z nich podległe kolonie.

W czasach, w których toczy się akcja „W pustyni i w puszczy”, Egipt był okupowany przez Wielką Brytanię, a obiektem dalszej ekspansji stał się Sudan.

Kiedy w 1884 roku wybuchło powstanie dowodzone przez Mahdiego, do Chartumu został wysłany generał Gordon. Miał wyprowadzić wojska egipskie i Europejczyków do bezpiecznego Egiptu. Duma nie pozwalała jednak generałowi uciekać z oblężonego miasta – postanowił bronić Chartumu na własną rękę. Miasto oblegane było przez mahdystów przez wiele miesięcy. Staś i Nel dotarli do Omdurmanu wkrótce po tym wydarzeniu.

(na podstawie artykułu w czasopiśmie „Odkrywca” nr 2/2001, s.36)

1. Europejczycy interesowali się Afryką od wieku

- A. dziewiętnastego.
- B. czternastego.
- C. piętnastego.
- D. osiemnastego.

2. Europejczycy interesowali się Czarnym Lądem, ponieważ

- A. uwielbiali zwiedzanie państw afrykańskich.
- B. nie tolerowali panowania mahdystów.
- C. walczyli z barbarzyńskimi zwyczajami.
- D. starali się podbić państwa afrykańskie.

3. Mahdyści oblegali Chartum, ponieważ

- A. zamierzali przyłączyć się do wojsk egipskich.
- B. chcieli pokonać wojska generała Gordona.
- C. przebywali tam Staś Tarkowski i Nel Rawlison.
- D. było to zgodne z afrykańskimi zwyczajami.

4. Cytowany fragment jest tekstem

- A. publicystycznym.
- B. literackim.
- C. popularnonaukowym.
- D. podręcznikowym.

5. Powstanie dowodzone przez Mahdiego wybuchło w wieku

- A. XIX .
- B. XVIII .
- C. XVII .
- D. XX .

6. Staś wyrył na skale słowa „ Jeszcze Polska nie zginęła...” dlatego, że

- A. chciał, aby Murzyni poznali polski hymn.
- B. w ten sposób manifestował swój patriotyzm.
- C. zamierzał skłonić mahdystów do ułożenia własnej pieśni narodowej.
- D. obawiał się, że w buszu zapomni słowa hymnu.

Tekst II

Afryka dziewiętnastego wieku była sceną ważnych, nie tylko dla tego kontynentu, wydarzeń. W 1869 r. otwarto Kanał Sueski, a w 1884 r. wybuchło powstanie Mahdiego.

7. Ile lat upłynęło między pierwszym a drugim wydarzeniem?

- A. 14
- B. 16
- C. 25
- D. 15

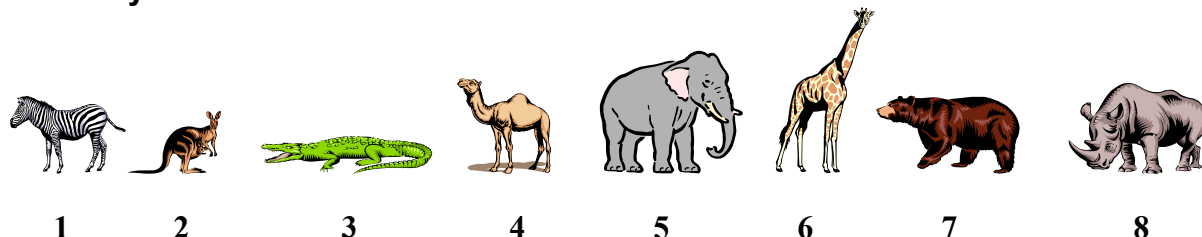
8. Informacje na temat Kanału Sueskiego znajdziesz w

- A. Słowniku wyrazów obcych.
- B. Mitologii Egiptu i Sudanu.
- C. Baśniach Czarnego Łądu.
- D. Encyklopedii powszechnej.

9. Przekopanie i otwarcie Kanału Sueskiego miało wielkie znaczenie, gdyż

- A. przy jego budowie znaleźli pracę Polacy.
- B. Sienkiewicz mógł to wydarzenie opisać w swojej powieści.
- C. skrócono drogę morską z Europy do Azji.
- D. w ten sposób nawadniano ziemię egipską.

10. Których z przedstawionych na rysunkach zwierząt nie można spotkać w Afryce?

- A. 1 i 6
- B. 2 i 7
- C. 3 i 4
- D. 5 i 8

11. Aby zdobyć więcej użytecznych informacji o zwierzętach zamieszkujących Afrykę, powinieneś przeczytać książkę

- A. Zwierzęta w bajkach polskich i obcych.
- B. W 80 dni dookoła świata.
- C. Mała księga zwierząt.
- D. Świat wczoraj i dziś.

Tekst III

Kiedyś udało mi się namówić Haila na wycieczkę samochodem do Aleksandrii. Jedzie się tam przez tak zwaną „szczerą pustynię”. (...) Poza gładką szosą z czarnego smołowca* i siecią przewodów elektrycznych żaden ślad

* Smołowiec to masa używana do budowy nawierzchni drogowych.

cywilizacji nie naruszał monotonii pierwotnego krajobrazu. Za szybami samochodu przesuwały się jak na taśmie filmowej wszystkie dziwy Pustyni Libijskiej.

Przy kępcę suchych, pustynnych ostów pasie się bez dozoru stadko młodych wielbłądów... Daleko pod samym horyzontem przemyka tajemnicza karawana jeźdźców... Tam znowu, pod czarnymi, gęsto łątanymi płachtami namiotów, rozłożyło się koczowisko Beduinów. Ciemne, obdarte dzieci przyglądają się przejeżdżającemu samochodowi obojętnie i nieprzyjaźnie... Przy drodze odpoczywa obok swego dromadera strażnik pustyni – „meharysta”. Na głowie ma wspaniały, barwny turban, a zamiast spodni – krótką spódniczkę i wysokie skarpetki koloru khaki... Nie brak było nawet osławionej fatamorgany. Rozedrgane, przesycone słońcem powietrze wywoływało na pustynnych piaskach złudną wizję wąskich, podłużnych jezior, których srebrzysta tafla połyskiwała tak przekonywująco, że na spierzchniętych wargach czuło się orzeźwiający smak chłodnych kropel...

(M. Brandys: *Śladami Stasia i Nel*. Nasza Księgarnia, Warszawa 1966. s.26-27)

12. Fatamorgana to

- A. postępowanie wywołujące fatalne skutki.
- B. potwór zagrażający wędrowcom na pustyni.
- C. złudzenie optyczne ukazujące odległe krajobrazy.
- D. świat zwierząt charakterystyczny dla pewnego terytorium.

13. Informacje z tekstu dotyczące wyglądu strażnika pustyni są

- A. opowiadaniem.
- B. opisem.
- C. przepisem,
- D. instrukcją.

14. We fragmencie dominują czasowniki w czasie teraźniejszym i przeszłym, ponieważ jest to

- A. sprawozdanie.
- B. notatka.
- C. opowiadanie.
- D. pamiętnik.

15. W tym tekście narrator

- A. relacjonuje opowieści Egipcjan.
- B. jest ukryty poza światem przedstawionym.
- C. tworzy wspaniałą fikcję literacką.
- D. ujawnia się w pierwszym zdaniu.

16. Zdanie „ Za szybami samochodu przesuwały się jak na taśmie filmowej wszystkie dziwy Pustyni Libijskiej” zawiera

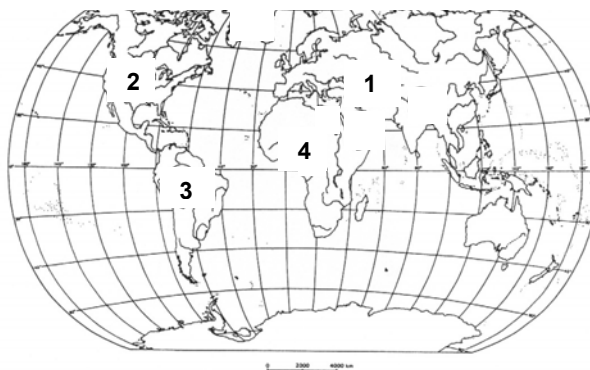
- A. porównanie.
- B. dźwiękonaśladowictwo.
- C. przenośnię.
- D. uosobienie.

17. Zdania znajdujące się w drugim akapicie tekstu III

- A. są próbą uniknięcia konstruowania zdań złożonych.
- B. ukazują brak czasu i tempo pracy autora.
- C. oddają tempo przesuujących się obrazów za oknem samochodu.
- D. odzwierciedlają reakcję człowieka na ciepło i suszę.

18. Na zamieszczonej poniżej konturowej mapie świata, Afrykę oznaczono numerem:

- A. 1
- B. 2
- C. 3
- D. 4

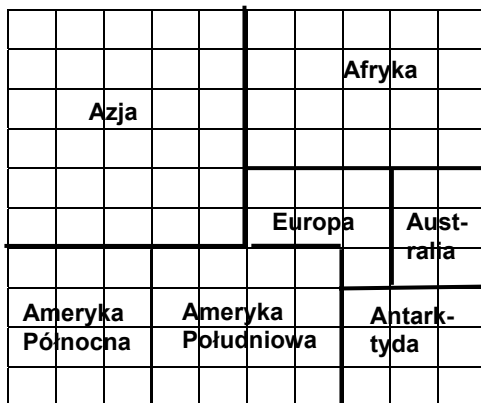

19. Wybierając się z Europy do Afryki, wyruszysz na

- A. wschód.
- B. zachód.
- C. północ.
- D. południe.

20. Diagram przedstawia udział procentowy każdego z kontynentów w powierzchni wszystkich lądów na kuli ziemskiej. Ile procent powierzchni lądów zajmuje Afryka?

- A. 12%
- B. 30%
- C. 20%
- D. 9%

21. Posługując się diagramem z zadania 20., wypisz nazwy kontynentów według wielkości ich powierzchni: od największego do najmniejszego (A). Następnie uporządkuj alfabetycznie nazwy kontynentów (B).

A

B

22. W ciągu dnia temperatura na pustyni sięga około 46°C . W nocy może spaść nawet do -2°C . Oblicz, ile wynosi różnica temperatur między dniem a nocą na tej pustyni.

23. Napisz do Stasia kilka zdań, w których wyrazisz swój smutek z powodu choroby Nel.

.....

.....

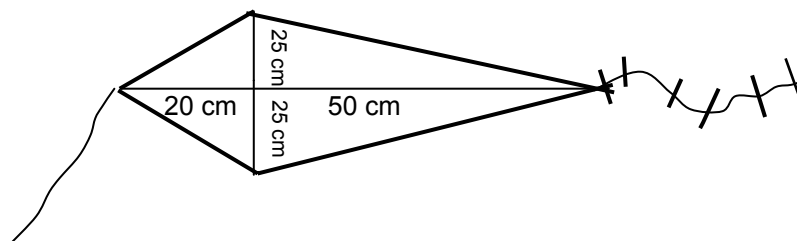
.....

.....

Z jakiego słownika skorzystasz, by uniknąć powtarzania tych samych wyrazów?

.....

24. Staś i Nel puszczali latawce. Ile papieru potrzebowałbyś, gdybyś i Ty chciał zbudować latawiec o wymiarach podanych na rysunku?

25. **Podróż moich marzeń.**
Opisz miejsce (lub miejsca), które chciałabyś/chciałbyś zwiedzić.
Uzasadnij swój wybór.
Twoja wypowiedź nie może być krótsza niż pół strony.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

